

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

IV. De Bello, & varijs ipsum concernentibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

QUÆSTIO IV.

De Bello, & varijs ipsum concernentibus.

Ratio ordi-
nis. 39.

Solent hoc loco passim Doctores agere de Bello, sive quod per ipsum Charitas plurimum lædatur, præsertim si est injustum; sive quia finis Belli pax est, & securitas, *arg. c. No. li. 23. q. 1. ibi: Bellum geritur, ut pax acquiratur.* De quo proinde loquendo fit

Bellum,
quid, &
quomodo
differat à
Seditione,
& Rixa?

40. CONCL. I. *Bellum est conflictus armorum, autoritate Principis Superiorem non recognoscentis indictus. Ita communis. Differt autem à Seditione, & Rixa, quod Bellum sit multitudinis contra extraneos: Seditio multitudinis contra multitudinem ejusdem Communitatis: Rixa verò paucorum, vel singulorum, contra paucos vel singulos.*

Bellum ex
natura sua
licitum est,
si debitas
conditiones
habeat.

41. CONCL. II. *Bellum, si debitis conditionibus vestitum sit, ex natura sua licitum est. Patet hoc ex innumeris S. Scripturæ locis. Idque intelligendum est, sive Bellum sit merè defensivum, utpote quia Jure naturæ licitum est, vim vi repellere: sive etiam offensivum, quo sumitur publica vindicta de gravibus injurijs, si aliunde congrua satisfactio obtineri nequeat.*

Tres ad Bel-
lum justum
conditiones
sequuntur,
quæ?

42. CONCL. III. *Ad Bellum justum tres præsertim requiruntur conditiones, videlicet autoritas legitima Principis Superiorem non recognoscentis, justa causa, & recta intentio. Ita Doctores communiter cum D. Thoma. 2.2. q. 40. art. 4. Et quidem, si prima vel secunda conditio desit, Bellum non solum Charitati, sed etiam Justitiæ contrarium est cum onere restituendi damna illata: si autem deficiat sola tertia conditio, id est, intentio recta, non est contrarium Justitiæ, sed soli Charitati. Maffrius *disp. 10. Theol. Mor. n. 107.* & alij.*

Potest dari
Bellum ex
utraque par-
te justum
formaliter,
non autem
materialiter.

43. CONCL. IV. *Potest Bellum ex utraque parte esse justum formaliter, non tamen materialiter. Ita cit. Maffrius *num. 109.* cum communi. Et quidem Bellum non posse ex utraque parte esse justum materialiter, seu à parte rei, ac per se loquendo, patet ex eo: quia realiter, & à parte rei, soli uni parti potest competere jus. Cæterum quia sæpè ob ignorantiam, vel diversarum opinionum probabilitatem, hoc jus ignoratur, hinc per accidens seu formaliter accidere potest, Bellum ex utraque parte esse justum; prout simile quid sæpenumerò contingit in causis civilibus, sive forensibus.*

44 CONCL.

44. CONCL. V. Subditi in dubio de justitia Belli, pro Principe ad Bellum eos vocante praesumere, eiq[ue] parere, & milita-
re possunt. Ita Layman lib. 2. tract. 3. cap. 12. n. 8. cum alijs. Ratio est: quia in dubio quisque tenetur obedire Principi, vel Superiori suo. Sufficit proinde, ut talibus subditis (idem dic de militibus conductitijs, si illis postea Bellum imperetur, de cujus justitia dubitant) manifeste non constet de injustitia Belli.

Subditi in dubio de justitia belli, possunt parere Principi.

45. Caeterum milites extranei, atque voluntarij, vocati ad Bellum, justitiae causam magis examinare tenentur; & si de justitia Belli dubitent, ita ut in neutram partem prudenter assentiantur, plerumque militare non possunt: quia nulla cogente, aut excusante obediendi necessitate, exponunt se periculo gravissimae injuriae inferendae. Dicitur, plerumque: nam si quidem causa bellandi speculative appareat dubia, simul tamen praesumptio fit; Principem cum Consiliarijs causam illam prius diligenter examinasse, bonaque fide ad Bellum procedere; damnari non debent milites, etiam extranei, si eidem, deposito practice suo dubio, pro stipendio serviant. Layman loc. cit. cum alijs.

Quid dicendum de extraneis.

46. Illud vero apud omnes in confessio est, milites, qui parati sunt sequi quemcumque ad Bellum vocantem, sive justum sit, sive injustum, dummodo stipendium praebet, versari in malo statu, & nisi propositum mutent, a Confessario absolvi non posse. Layman ibidem. Bassaeus §. Bellum, n. 9. & alij.

Vel paratis sequi quodcumque Bellum?

47. CONCL. VI. In Bello justo licite occiduntur omnes nocentes ac rebelles, non solum in ipso pugnae congressu, sed etiam post partam victoriam, si eorum mors ad vindicandam injuriam, & pacem atque securitatem firmandam, necessaria videatur: nisi forte sub promissione vitae sese dederint, tunc enim pactum erit servandum. Ita Maltorius loc. cit. cum communi. Additur tamen, nisi forte sub promissione &c. Nam ut dicitur c. No-
li. 23. q. 1. Fides, quando promittitur, etiam hosti servanda est.

In Bello justo licite occiduntur nocentes.

48. Porro Innocentes (quales de Jure naturae sunt pueri, ac mulieres; de Jure vero Ecclesiastico Religiosi, Clerici, peregrini, homines simplices ac rustici, idque secundum juris praesumptionem, quamdiu contrarium de ipsis non ostenditur, arg. c. Innovamus. de Treuga & pace.) Innocentes, inquam, per se atque ex intentione in Bello occidere nunquam licitum est: per accidens tamen, ac praeter intentionem aliquando possunt occidi, ut puta si Bellum geri, vel victoria obtineri nequit, nisi innocentes unacum nocentibus, quibus permixti sunt, simul occiduntur: prout acci-
dit

Quid de Innocentibus?

dit in arcium everfione, urbium expugnatione, &c. Nam tunc ratio boni communis præponderat privato.

In Bello ju-
fto, cui ac-
quirentur
bona ho-
ftium?

49. CONCL. VII. In Bello jufto bona mobilia ab hoftibus capta Jure Gentium fiunt occupantis; quod verum est, nifi confuetudo, vel leges particulares locorum contrarium ftatuant: Bona autem immobilia fiunt Principis, vel Reipublicæ juftum Bellum indidentis. Ita communis; & patet ex §. *Item ea. Inftit. de Rerum divifione*, ibi: *Ea, qua ex hoftibus capimus, Jure Gentium ftatim nofta fiunt.* Concordat textus l. *Si quid bello. ff. de Captivis*, junctâ Glofsâ ibidem, rectè hoc de rebus mobilibus intelligente. Quòd fi tamen alicubi vigeat lex particularis, vel confuetudo, ut tota præda in communi reponatur, & fingulis æqualiter dividatur, juxta illud Davidis Regis effatum, 1. Reg. 30. *Æqua pars erit deſcendentis ad prælium, & remanentis ad ſarcinas. & ſimiliter divident*: tunc ea omnimodis erit obſervanda.

Quid de
injufto?

50. Dicitur notanter, *in Bello jufto*. Nam capta ab hoftibus in Bello injufto, omnia ſunt obnoxia reſtitutioni, ut dictum n. 42. Plura de Bello dicere non iuvat, ſi verum eſt illud Poætæ:

Nulla ſalus Bello: pacem depoſcimus omnes.

TRACTATUS V.
DE RELIGIONE, ET VITIJS
OPPOSITIS.

Veritas
præſentis
Tractatus.

1. **P**raefens de Religione Tractatus, & cuius Catholico perutilis, & Confefſarijs ſcitu admodum eſt neceſſarius: cum enim ad Religionis virtutem pertineat, uni DEO debitam exhibere reverentiam & cultum, eadèmq; inter alias virtutes Morales ſit excellentiſſima, utpote proximè ad DEUM accedens in quantum operatur ea, quæ directè & immediatè ordinantur in honorem Divinum; hinc patet, quàm utilis ſit cuilibet tantæ virtutis exactior notitia, ad perfectiorem illius exercitationem apprimè conducens.

DI-